

Uluslararası Spor, Egzersiz ve Antrenman Bilimi Dergisi

Cilt 2, Sayı 3, 102-111, (2016)

Derleme

Uluslararası Olimpik Kongre Çıktılarında “Barış” Teması

Sevda Korkmaz¹, Veli Ozan Çakır²

Özet

Pierre de Coubertin, bütün dünya ülkeleri ve bu ülkeleri temsilen gençleri bir araya getiren modern olimpiyat oyunları aracılığıyla küresel bir hareket yaratmayı amaçlıyordu. Yaratmayı hedeflediği hareketin temelinde spor yoluyla, ayırım yapmaksızın gençliği eğitmek ve bu vesileyle daha iyi ve barışçıl bir dünya oluşumuna katkıda bulunmak anlayışı yatıyordu. Bu gayeye ulaşmak için olimpiyat hareketinin felsefi çerçevesini oturtmak, hareketi yaymak amacıyla ilki 1894 tarihinde düzenlenen ve en önemli getirisi olimpiyat oyunlarını başlatmak olan Uluslararası Olimpik Kongreleri düzenledi. Bu araştırmanın amacı 1894’te gerçekleştirilen kurucu kongreden bu yana, en sonuncusu 2009 yılında Kopenhag’ta gerçekleştirilen 13 olimpiyat kongrenin çıktılarında barış temasının yer alış ve işleyiş biçimlerini incelemektir.

Anahtar Kelimeler

Olimpik Kongreler,
Olimpik Hareket
Barış
Olimpiyatlar

Yayın Bilgisi

Gönderi Tarihi:18.09.2015

Kabul Tarihi:17.08.2016

Online Yayın Tarihi:24.09.2016

DOI: 10.18826/ijsets.74844

“Peace” Theme in Outcomes of the International Olympic Congresses

Abstract

Pierre de Coubertin’s aim was to start a global movement through the modern Olympic games which encompassed all of the countries and their youth as representatives of their respective countries. The movement that he attempted to create had sport at its core and aimed to educate all youth without discrimination and by this way, he wanted to contribute to make the world a better and peaceful place. To be able to reach his aim, the first one being in 1894, he organized International Olympic Congresses to spread the movement and to plant the philosophic frame of the Olympic movement. The start of the Olympic games resulted as the most important outcome of these congresses. The purpose of this research is to examine, the first one being in 1894 and the last one in Copenhagen in 2009, the ways how the theme of peace was put in place and functioned in the 13 congresses.

Key words

Olympic Congress
Olympic Movement
Peace
Olympics

Article Info

Received: 18.09.2015

Accepted: 17.09.2016

Online Published: 24.09.2016

DOI: 10.18826/ijsets.74844

GİRİŞ

Küreselleşen dünya uzağı yakın kırlarken etnik yapı, ideoloji veya düşünce farklılıklarına karşı hoşgörüsüzlükten kaynaklanan kutuplaşmaları beraberinde getirmiştir. Bu durumun yarattığı sonuçlar bazen ürkütücü boyutlara varırken, yaşananlar zihinlerde olumsuz kanı ve bakış açılarını sonraki nesillere miras bırakmaktadır.

Eşitlik, adalet, demokrasi, insan hakları, hoşgörü ve dayanışmaya dayanan bir barış kültürü oluşturmak, bunun için yapısal değişimler yaratmak amacıyla kullanılan araçlardan biri de spor’dur. Çünkü spor, insan eliyle oluşturulan kurallar çerçevesinde yürütülen bir olgu olarak “eşit” kurallar altında rakiplerin mücadelesini içermekte ve özü gereği katılımcılığı teşvik etmektedir. Sporun birleştirici gücü, farklı insanlar, gruplar ve uluslar arasında iletişim alanı yaratmaktadır.

Spor, insanın salt bedenini değil, bütünlüğünü eğitmek için gerekli bir araç ve eylemdir. Diğer bir ifade ile sporun; eylem yetkisi, kendine güveni sağlama, sorumluluk alma, yaratıcı olma, performans, oyun, macera, sağlık ve zindelik ile toplumsal özellikleri geliştirme amacıyla yapıldığı söylenebilir (Grössing, 1991). Bütün bu yönleri ile spor; eğitime, sağlığa, toplumsal cinsiyet eşitliğine, dayanışma ve birlikteliğe kısacası barış olgusuna bireysel ve toplumsal düzlemde katkı sağlamaktadır.

Spor ve barış arasındaki ilişki ise, yapıldığı süre zarfında ateşkes ilanını “Kutsal Barış-Ekecheria” ile zorunlu kılan antik olimpiyat oyunlarına dek uzanmaktadır (Reid, 2006). Oyunlar, çok tanrılı dinle olan ilişkisi dolayısıyla yasaklanıncaya kadar kutsal barışın da katkısıyla binlerce yıl devam etti.

Çok uzun bir aradan sonra Rönesansla beraber antik yunan eserlerinin yeniden incelenmesi, ardından 19 yüzyılda yapılan arkeolojik kazılarla Olimpia kentinin keşfedilmesi, rekabete dayalı İngiliz sporları hızla yayılması, iletişim ve ulaşım imkanlarının kolaylaştırılan teknolojik ve bilimsel

¹Marmara Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, İstanbul / Türkiye, svdkrmz0@gmail.com

²İstanbul Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, İstanbul / Türkiye, veliozancakir@gmail.com

keşiflerin yapılması olimpiyatların yeniden canlandırılması için gereken koşulları sağladı. Ayrıca olimpiyat oyunlarının aktüel savaş tehlikesinin giderilmesine katkı sağlayabileceği düşüncesi bu dönemin beklentilerine uygundu (Bohus'tan aktaran Yıldırım, 2014). Oyunları yeniden canlandırılmasına önyak olan kişi ise kendisini öncelikli olarak eğitimci gören Fransız Pierre de Coubertin'di.

Coubertin, yalnızca olimpiyat oyunlarının dört yılda bir yeniden canlanması amaçlamıyor, spor aracılığıyla insanlara mutluluk getirmek istiyor, bunun için de beden ve akıl arasındaki uyumu gerekli görüyor ve küresel bir hareket yaratmayı arzuluyordu (Müller, 1994).

Coubertin, spor hareketinin birliğinden emin olmak, beden ve aklın birliğini savunan küresel bir hareket yaratmak ve yaymak, bu hareketin felsefi karakterini biçimlendirmek amaçlarıyla “*Uluslararası Olimpiyat Kongreleri*”ni organize etti.

Danışman vazifesi niteliğindeki Olimpik kongreler, Olimpiyat ilkeleri kural 4'te şöyle yer almaktadır (Uluslararası Olimpik Anlaşma, 2004); “Olimpik kongre başkan tarafından toplantıya çağrılır ve toplantıda belirlenecek yer ve zamana göre IOC tarafından organize edilir. Bu prosedürlerin yönetimi ve belirlenmesi başkanın mesuliyetindedir.”

İlki 1894'te organize edilen Olimpik kongreler, Uluslararası Olimpiyat Komitesi (IOC), Ulusal olimpiyat komiteleri, uluslararası spor federasyonları, olimpiyat organizasyon komiteleri, sporcular, antrenör temsilcileri, hakemler (jüri), medya ve diğer birçok katılımcı ve gözlemci gibi olimpik hareketin temsilcilerini bir araya getirmektedir. Kurucu kongre olarak kabul edilen birinci kongreden itibaren olimpik hareket açısından önemli pek çok konu, kongrelerin gündemini oluşturmuştur. Ancak gerek genel olarak olimpik kongreler, gerekse münferit kongre konuları Türkçe literatürde neredeyse hiç ele alınmamıştır. Oysaki kongreler başlangıçtan itibaren olimpik hareketin farklı alanlardaki yol haritalarının belirlenmesinde çok önemli işlevler üstlenmişlerdir. Barış temasının da, oyunların kuruluş felsefesinde önemli bir yer tuttuğu bilinmektedir.

YÖNTEM

Bu çalışmada, olimpik kongrelerde alınan; hem devletlerarası, hem de olimpik hareketin tüm bileşenleri arasında barışı tesis etmeye yönelik tavsiye kararları ve çıktıları değerlendirilecektir. Barış, sadece devletlerarası uyum ve savaşızsızlık süreci olarak değil; toplumsal barışa işaret eden cinsiyet eşitliği, her sınıftan, etnik ve dini kökenden insanın spora eşit katılım hakkı ve olimpiyat oyunları kapsamında yer alan tüm paydaşlar için eşitlik ilkesinin güdülmesi gibi eylem ve kararlarla birlikte incelenecektir.

BULGULAR

Antik Olimpiyatlarda “Kutsal Barış”

Antik oyunların fevkalade uzun ömrü, iki değişmez kuralın direk sonucu olarak görülmektedir: birincisi, bütün sporcular, antrenörler ve izleyicilerin Olimpia'ya ve Olimpia'da güvenli geçişi garantiliydi ve ikincisi oyunlar süresince, ne hiçbir devletin Elis'i istila etmesine, ne de Elislilerin başkalarına saldırılarına izin verilirdi (Kidd, 2013). Bu dönem “elini uzak tutmak” anlamına gelen Ekecheria denilen kutsal barış ile korunurdu.

Seyahatin kendisi meşakkatli ve riskli olduğu için uzak yerlerden izleyicilerin ve sporcuların gelmesi amacıyla uygulanan Kutsal Barış- Ekecheria, başlangıçta bir ay sürdü, sonra iki, sonra üç aya yayıldı (Scambler, 2005). Savaş, hukuki anlaşmazlıklar ve idamlar, sporcuların ve izleyicilerin güvenli geçişini sağlamak için yasaktı (Mc Comb, 2004).

Anlaşmanın ana işlevi, yolcuların festivale gidiş ve festivalden dönüş seyahatini güven altına almaktı. Bu sınırlı barış işlevi ortak festivalin, şehir devletleri arasındaki dünyevi tartışmalardan daha önemli kabul edildiğini ortaya koymaktadır (Reid, 2006).

Her şeyin üzerinde tutulan olimpiyat festivali başlamadan önce üç haberci, ateşkes haberini yaymak için Elis'ten diğer Yunan devletlerine doğru yola çıkardı. Festivalin tam başlangıç tarihini duyurmak, ahaliyi davet etmek ve en önemlisi Kutsal Barış-Ekecheria'yı yaymak habercilerin göreviydi (Swaddling, 2000).

Olympia’da Hera Tapınağı’nda saklanan bir disk üzerine kaydedilmiş olan kutsal barış antlaşmasının şartlarına, oyunların bin yılı aşkın bir süre kesintisiz devamı göz önüne alındığında, genel olarak riayet edilmiş olduğu düşünülmektedir (Yıldırım, 2014).

Şehir devletleri arasındaki barışçıl ilişkileri güçlendirerek düşmanlıkları azaltmak amacıyla düzenlenen oyunlarda birinci olan sporculara barışın ve umudun simgesi olan zeytin ağacı yapraklarından bir taç verilirdi.

Pratikte Olympia’da büyük ve farklı kitleleri toplamak, sosyal ve entelektüel etkileşim için benzeri olmayan fırsatlar sağladı. Oyunların dinsel kökeninden gelen biçimde insanlar arasında bulunan farklılıklar, tanrılarla karşılaştırıldığında anlamsız basitlik olarak düşünülerek sportif yarışmalarda yarışmacılar kurallar altında eşit kabul edildi. Arkeolog Stephen Miller, yasa önünde eşitlik konseptinden önce eşitliğin antik sporun belki de en büyük yaratımı olabileceği sonucunu çıkarmıştır (Reid, 2006). Bu kapsamda Antik Oyunlar, eşitlik kavramının insanlık gündemine geldiği erken olgulardan birisi olarak göze çarpmaktadır.

Dinsel uygulamaların parçası olarak doğan oyunların sona erışı, spor karşıtı ön yargıların sonucu olarak değil, yine dinsel nedenlerle antik oyunların çok tanrılı dinle olan ayrılmaz bağı (Miller’dan aktaran Dombrowski, 2009) sebebiyle gerçekleşmiştir.

Modern Olimpiyatlar, Olimpik Hareket ve Olimpik Kongreler

Olimpiyatlar yüzyıllar sonra, 19 yüzyılın sonunda Fransız Pierre de Coubertin tarafından yeniden canlandırılmıştır. Modern olimpiyatların kurucusu olarak kabul edilen Coubertin, gençliğinden itibaren eğitim sistemlerine ilgi duymuş, özellikle gençlerin spor eğitimi yoluyla fiziksel, zihinsel, ruhsal, sosyal ve ahlaki gelişimlerini sağlamaya yönelik araştırmalar yapmış öğretim programı oluşturmuş olan Klasik Çağ Atina eğitim sisteminden çok etkilenmişti (Yıldırım, 2014).

Olimpiyatı yeniden canlandırmak için ilk teşebbüsünde 25 Kasım 1892’de Sorbonne’de verdiği konuşmada Coubertin, “Savaşların ortadan kalkacağını söyleyenlere ütöplast diyoruz. Bazıları harp ihtimallerinin azalacağından bahsediyor, bunda ben ütöplast görmüyorum. Telgraf, telefon, ilmi araştırmalar ve beynelmilel sergiler ve kongreler diplomatik münasebetlerden daha fazla sulha yardımcı oluyorlar. Ümit ediyorum ki atletizm bunun daha fazlasını yapacaktır. Sportif temaslar, yaşlı Avrupa’nın örf ve adetleri arasına girerse, sulh yeni ve büyük bir destek bulmuş olacaktır. Bana yardım edin, Olimpik oyunları yaşatalım.” (Koryürek, 1996, s.32)

“Antik olimpiyatların modern bir tarzda yeniden yapılmasının karar altına alınmasını istiyorum. Bu nedenle de sporcularımızı başka ülkelere gönderelim ve onlardan da sporcularının yurdumuza gelmelerini isteyelim. Geleceğin hür spor alışverişini kabul ettiğimiz ve Yunanlıların tekeline çıkarılıp, bütün dünyanın belli başlı şehirlerine mal edebildiğimiz gün olimpiyat oyunları ile barış davası yeni ve kuvvetli bir dost kazanacaktır” diyen Coubertin, böyle bir sistemin eski Avrupa geleneklerine tanıtıldığında, barışın çok büyük bir destek alacağını vurguluyordu (Durantez, 2001).

Olimpiyatların dünya barışının temeli olduğunu ifade eden Coubertin, devletleri adına sporcuların barış içinde katıldığı oyunların sürüklediği küresel bir hareketi başlatmak, hareketin birliğini sağlamak ve temelini oluşturmak ve yaymak amacıyla olimpik kongreleri düzenledi.

Coubertin için kongreler, uzun yıllar sonra “Olimpik Anıları”nda yazdığı gibi, kendi çabasının felsefik ve entelektüel karakterini vurgulamak için önemliydi (Naul, 1998).

Coubertin, amaçlarını teşvik etmek ve tartışmak için en uygun zemin olduğunu (Müller, 1994) ve olimpik hareketin şekillenmesinde önemli bir alan açacağını düşündüğü Olimpik kongrelerin ilkini 1894’te Paris’te hayata geçirdi. Kurucu kongre olarak kabul edilen 1894 kongresi ile başlayan olimpik kongreler, 2009’da yapılan son kongreye kadar 13 defa gerçekleştirildi.

İlk kongre öncesi Coubertin, modern olimpiyat oyunları için planlarına karşı şiddetli bir direnç bekliyor, özellikle Alman Turner’s Birliği’nin (Deutsche Turnerschaft) muhalefetinden korkuyordu. Bu sebeple Alman spor birliklerinden herhangi bir temsilciyi kongreye davet etmedi. Coubertin, daha sonra buna Alman spor birliklerinin adreslerini bilmediğini iddia ederek gerekçe gösterecekti (Lennartz, 2010). Sonuç olarak dokuz ülkeden, otuz yedi spor organizasyonundan, yetmiş sekiz delege Paris’te toplandı.

1894 Kongresi, Coubertin’in hayali olan Olimpiyat Oyunları’nın yeniden canlanması fikrini gerçekleştirdi. Kongrenin diğer kararları şunlardı; Olimpiyatlar, Klasik Yunan’da olduğunun aksine,

tüm dünya sporcularına açık olacak ve yarışma programı, günün sporlarını içerecek; Yarışmalarda sadece büyükler yer alacak; Amatörlük kuralları, kesinlikle uygulanacak; Olimpiyat organizasyonu “gezici” olacak ve her olimpiyat başka bir ülkede yapılacak; Delegeler, spor yarışmalarında kimlerin amatör olarak ele alınacağını tanımlamış ve böylece uluslararası yarışmalar için gerekli olan resmi dayanağın belirlenmesi sağlanmıştır. Paris Kongresi, ilk uluslararası olimpik komiteyi seçmenin yanı sıra Uluslararası Olimpiyat Komitesi (IOC) Sözleşmesi’nin temellerini oluşturacak kararları almıştır (Özdilek, Ç., Şentürk A., Döşyılmaz E., 2003).

Organizasyonun gezici olması kararı, oyunların farklı kültürlerde evsahipliği yapılmasına olanak tanıyan, katılan ülkelerin ve sporcuların birbirilerini tanımalarına ve anlamalarına olanak tanıyan, bir anlamda toplumlar arası barışa katkı sağlayan bir adım olarak dikkat çekmektedir. Bu karar sayesinde Batı uygarlığı haricinde de olimpiyat oyunları düzenlenmesi ve olimpik ilkelerin küresel meşruiyet kazanması sağlanmıştır.

23-31 Temmuz 1897’de toplanan *Le Havre Kongresi*’nde tartışmaların odağında sporun gençler üzerindeki etkisi vardı. Sporun özellikle gençler arasında yaygınlaştırılması ve yararları, okullarda beden eğitimi sorusu etrafında dönen üç ana konu akademik programı oluşturdu: İngiliz devlet okulları modeline göre Fransız ilköğretim okullarındaki jimnastik egzersizleri, atletizm ve sporla desteklenmesi; Fiziksel yeterlik ve sağlığın geliştirilmesine yönelik Ling Törngren sistemine dayanan İsveç cimnastiği aracılığıyla Fransız cimnastiğinin yenilenmesi; Her ikisi uygulandığı zaman, İsveç ve İngiltere modeli, beden eğiminin amaçları arasındaki çelişki (Naul, 1998). Önemli konuşmacılardan biri “daha hızlı, daha güçlü, daha yüksek” mottosunu borçlu olduğumuz Henri Didon’dur.

Olimpiyat spor programının tespiti fikri, 9-14 Haziran 1905’te Brüksel’de *III. Olimpiyat Kongresi*’nin toplanmasına neden oldu. Coubertin, spor ve beden eğitimiyle ilgili tartışmalı meseleleri gündeme getirdi. Bu kongrede, farklı ülkelerdeki ilkokullarda, ortaokullarda, üniversitelerde, kırsal alanlarda ve ıslah evlerinde örgütlü beden eğitiminin uygulanmasına dair farklı yaklaşımlar incelendi. On beşi IOC üyesi olan yirmi bir ülkeden iki yüz beş katılımcı sadece spor uzmanlarından oluşmuyordu, eğitimciler, doktorlar, bilim insanları, ordu mensupları, gazeteciler ve tek bireyler de vardı (Müller, 1994a).

Farklı disiplinlerden ve alanlardan uzmanların ve kişilerin kongreye katılımı, olimpik hareket sürecine dahil olmaları ortak bir anlayışın oluşmasına ve hareketin yayılmasına önemli bir katkı sunmuştur, kongrenin belki de en önemli getirisi bu oldu.

Coubertin’e göre sıra sanatı sporla özellikle de Olimpiyat Oyunları’yla birleştirmeye gelmişti. Bu nedenle 23-25 Mayıs 1906 tarihinde Paris’te farklı alanlardan sanatçıların davet edildiği ve sanat ve edebiyatın nereye kadar ve nasıl biçimlerde Modern olimpiyatlarda yer alabileceğine dair fikirlerin görüşüldüğü *4.kongre* düzenlendi. Ayrıca sanat ve sporun yerel spor etkinliklerinde ne tür bir işbirliği yapabileceğine dair öneriler de getirilmiştir. Beden ve aklın eksiksiz eğitimi estetik öğelerle tamamlanmıştır (Müller, 1994a).

7-11 Mayıs 1913’de Lozan’da *5. Olimpiyat Kongresi* gerçekleşti. Olimpiyat Hareketi için uzun zamandır beklenen atılım olarak kabul edilen 1912 Olimpiyat Oyunları’ndan sonraydı. Ancak Coubertin’in düşüncesinin ana elementi olan sportif performansların karşılaştırılması meselesi pek çok yeni problemi de beraberinde getirdi. Ana teması “Spor Psikolojisi ve Fizyolojisi” olan Lozan Kongresi’nin amacı modern sporun psikolojik etkileri konusuna doktorların ilgisini daha fazla çekmekti (Müller, 1994a).

Coubertin konusu spor psikolojisi olan ve zamanına göre bu bilimsel açıdan oldukça yenilikçi bir bakış açısıyla gerçekleştirilen kongreyi, politik ve akademik otoriteleri çağırarak bir fırsat olarak gördü. Kongre, Palais de Rumine’deki üniversite salonunda rektörün huzurunda açıldı. Oturlarını yöneten Profesör Maurice Milloud ve meslektaşları Larguier des Bancels organizasyon komitesinin üyeleriydiler (Chappelet, 2001).

Kongre ile beden eğitimi teorisine yeni bir uzmanlık alanı daha eklenmiş oldu. Sporun bilimsel yönlerinin ele alındığı ve olimpik hareket ile modern bilimlerin yan yana gelerek olimpiyatlara farklı bir noktadan itibar kazandıran Lozan Kongresi, Coubertin’in pedagojik yönlendirmelerinin son kez etkili olduğu kongredir (Müller, 1994a).

IOC’nin kuruluşunun 20. yıl dönümü vurgusuyla 15-23 Haziran 1914’te toplanan *VI. Kongre*, Olimpiyat Hareketi’nin entelektüel ve felsefi kimliğine dair sorularla damgalandı. Kongre kısmen,

hala tam olarak kendi vatanında tanınmayan Coubertin'i vitrine çıkarmak için tasarlanmıştı. Coubertin, yeni oluşturulan Olimpik bayrağını ilk kez sergiledi. Ayrıca, olimpiyat yemini olimpik dogma sözlüğünün içine girdi (Krüger, 1997).

Olimpik bayrakta bulunan birbirine geçmiş beş halka, beş kıtanın birliğini ve oyunlara tüm dünyadan gelen sporcuların bir araya gelmesini temsil etmektedir. "Olimpiyat Oyunları'nda ülkemizin şerefi ve sporun zaferi için kurallara uyararak dürüst yarışacağımıza ve gerçek sportmenlik ruhu içinde mücadele edeceğimize ant içeriz". Yemin, olimpik değerlerden biri olan fair play anlayışını oluşturan kurallara uyma, rakibine saygı gösterme ve adaletsiz ya da şiddete yönelik davranışların önüne geçme mesajlarını içermektedir.

I.Dünya Savaşı'nın başlamasına da neden olan 20 yüzyıl başının en hararetli milliyetçiliği, 1914 yılı Haziran ayına damgasını vurdu. 28 Haziran'da, bir Sırpın Saraybosna'da Avusturya-Macaristan velihtı Arşidük Franz Ferdinand'ı öldürmesiyle aynı gün, pek çok katılımcı askerlik için ayrıldı (Krüger, 1997) Yalnızca bir kaç gün sonra I. Dünya Savaşı patlak verdi. Olimpiyat planları rafa kaldırılmak zorunda kalındı. Olimpiyat düşüncesinin barışçı, spor esaslı enternasyonalizm anlayışı o günlerin politik atmosferi altında ezildi (Müller, 1994a).

Savaş ve spor arasındaki bağ çok yaygındı. Alman spor adamı Carl Diem, Olimpik idea için Coubertin kadar heyecanlıydı. Diem bir açıklamasında şöyle demektedir (Krüger, 1997):

...olimpiyat oyunları adına burada yeralan şey, en çok ordunun yararınadır... hak ettiğimiz gibi yurtdışında kabul edilmediğimizin farkındayız. Almanya'nın ekonomik yaşamı ve endüstrisi ve aynı zamanda askeri gücü hakkında bilgi yeterince hızlı yayılmıyor. 1916 Oyunları, dünya çapında önemimize insanları ikna etmek için bir ortam olması bekleniyor ve olacak.

Berlinli gazeteci Martin Berner, bu konuda çok daha doğrudandı: "olimpiyat oyunları bir savaş, gerçek bir savaş. Şundan emin olabilirsiniz ki pek çok katılımcı, anavatanlarının zaferi için yaşamlarının bazı yıllarını-hiçbir çekince olmadan- sunmaya isteklidir... modern çağın olimpik ideası, açıkça askeri karakteri göstermeden bize dünya savaşının sembolünü veriyor, ancak-spor istatistiklerini okuyanlar için- dünya sıralaması için yeterince fikir veriyor" (Krüger, 1997).

Kongredeki tartışmalarda çıkan sorulardan bir tanesi "ülkeler tarafından alınan puanlar"la ilgiliydi, tabii ki etkinlikleri içermeliydi, yükselen soru kadınların katılımıydı. Delegeterin önüne önce konulan gerçek soru: "kadınların olimpiyat oyunlarına katılımı kabul edilmeli mi?" Konu Coubertin ve Fransızlar için basitti: "kadınların halka açık yarışmalara katılmaları yakışık değil". Tartışmalardan sonra Coubertin, bu kadar karşı oy toplanmasını beklemiyordu. Fransızlar, milliyetçilik ve sosyal darvinizm kisvesi altında kadınlara karşı soruyu yeniden gündeme getirdi, ancak sonuç değişmedi. Coubertin, üçüncü kez soruları tartışmayı denedi. Ancak konferans onu takip etmedi ve farklılığın işlevsel rolünü kabul etmesi gerektiği Coubertin'e anlatıldı. Fransız komitesi başkanı olarak tartışmalara devam ederken IOC başkanı olarak çoğunluk kuralı ilkelerini kabul etmeliydi: oturum başkanı olarak oturumu kurallara göre yürütmeliydi. Sonuç olarak Coubertin, kadın katılımı konusunda daha fazla baskı yapmaktan vazgeçerek Fransız argümanlarının başkan vekili M. Rosseau, tarafından öne sürülmesine izin verdi. Sonuç olarak dört ülke kadınların yarışmasına karşıydı; Fransa, Amerika, Türkiye ve Japonya. The Toronto Evening Telegram gazetesi "Spordaki Kadın Hakkı: Kadınlar Olimpiyatlarda" başlığını attı. Tüm bunlara karşılık kadınların yarışması için oylar kapıları gerçekte çok az açtı (Krüger, 1997). Buna rağmen kadınlar adım adım oyunlara dahil oldu, 1900 yılında iki spor branşında iki etkinlikle başlayan olimpiyatlar, bugün 2012 Londra olimpiyatlarında 26 spor branşında 140 etkinlikle neredeyse yarıya yarıya temsil edilir noktaya geldi.

Kongre, olimpiyat oyunları programı ve seçilme liyakati konularında zorlu geçen müzakerelere rağmen Sorbonne amfiteatrındaki kapanış seremonisi, katılımcıları "büyük Olimpiyat ailesine" dönüştürdü.

19. yüzyıl boyunca güçlenen ve sonunda Büyük Savaş'ın patlak vermesiyle zirveye ulaşan milliyetçi akımlar, savaşın sonuna kadar olimpik hareketin barışa yönelik etkilerini sınırlamıştır. Benzer durum iki savaş arası dönemde de yaşanmış ve doğrudan barışa yönelik en güçlü söylemler ancak son 4 kongrede etkili şekilde dile getirilmiştir. Buna rağmen bu dönemde de barışa yönelik söylemler dile getirilmiş ancak olimpik kongrelerin ana temalarında veya tavsiye kararları metninde yer almamıştır.

Örneğin Coubertin'in 1924 yılında sarf ettiği şu sözler; "Olimpiyat hareketinin amacı daha fazla dünya barışı meydana getirmek ve insanlara spor ve oyunlardaki zevk ve neşeyi tatma fırsatı sunmaktır. Eğer IOC bu taleplere uygun hareket ederse, bunu Nobel Barış Ödülüne aday gösterebilir"; 1981 yılında Almanya'nın Baden-Baden kentinde düzenlenen 11. Olimpik kongrede Lord Philip-Noel Baker tarafından dile getirildi ve uzun tezahüratla karşılandı (Müller, 1994).

I. Dünya Savaşının bitmesiyle IOC, 2-7 Haziran 1921'de Lozan'da tekrar bir Olimpiyat Kongresi topladı. Burada 1914 Paris Kongresi'nde alınan kararlar 1920 Antwerp'teki deneyimlerin ışığında güncellendi. Kongre uluslararası spor liderlerini bir araya getirdi ve umulduğu üzere Olimpiyat Hareketi'nin tanınmasını sağladı; ancak yine de oyunların gelecekteki organizasyonlarıyla ilgili kavramsal olarak olgunlaşmış bir plan devretmeyi başaramadılar (Müller, 1994a).

Kongreler aynı zamanda uluslar arası spor federasyonu için kendi büyüyen bağımsızlıklarını göstermeleri için bir yer halinde geldi. 1920'lerde olimpiyat Oyunlarının ulaştığı karmaşıklık düzeyi, IOC'nin başarısını temin edecek kurumların uzmanlık ve desteklerine ihtiyaç duymasına neden oldu. 1921 Lozan kongresi, IOC üyesi Uluslararası Federasyonların (IF) kolayca IOC'den direktif almadıklarını onayladı. Uluslararası federasyonlar vazgeçilmez olduklarını ve IOC'nin onları konumlandıracak bir çözüm bulmak zorunda olduğunu biliyordu (MacDonald, 1997).

IF'lerin 1924 Paris Oyunları'nı takriben bir toplantı yapılması çağrısı üzerine IOC, 1925 senesi 29 Mayıs-4 Haziran tarihlerinde Prag'da bir Olimpiyat Kongresi düzenledi. Bu kongrede Coubertin, IOC'den ayrıldı. Kendisinin isteği ve kendisine duyulan minnettarlığa bir jest olarak aynı tarihlerde, kadınlar için spor aktiviteleri, herkes için spor olanakları ve zengin sayıdaki spor müsabakaları gibi temel meselelerle ilgilenen eğitsel bir Olimpiyat Kongresi düzenlendi. Yirmi dört ülkeden doksan dört delegenin (yirmi yedi IOC üyesi, yirmi dört ulusal olimpiyat komitesi delegesi ve on yedi IF'ler üyesi) katıldığı Olimpiyat Kongresi bir kez daha 1921 Kongresi'nde gündeme getirilen Olimpiyat müsabakaları programına dair sorunları ele aldı (Müller, 1994a).

İkinci Dünya Savaşı öncesinde toplanan son kongre olan 1930 Berlin olimpik kongresi ise Prag kongresine göre daha düşük bir tansiyonda gerçekleşmiş ve yine ağırlıklı olarak amatörlük meselesinin değerlendirildiği bir içerik sunmuştur.

Olimpiyat Oyunları'nda kadın sporları sayısındaki sınırlama kaldırıldı ancak sayının arttırılacağına dair bir yorum yapılmadı. Kongre, kentsel nüfus merkezlerinde spor alanları yaratılması tavsiyelerini benimsedi ve böylece Coubertin'in pedagojik hedeflerine yakınlaşmış oldu. II. Dünya Savaşı'na zemin hazırlayan uluslararası gerilimler ve sonrasında zorlu yeniden yapılanma dönemi uluslararası spor liderlerini öylesine meşgul etmişti ki spor eğitimiyle ilgili meselelere ayıracak yer kalmamıştı (Müller, 1994a).

1968 Mexico Olimpiyat oyunlarının açılışından 10 gün önce, ülkede demokratik reform talebinde bulunan üniversite öğrencilerinin dışarıya kötü bir izlenim vermemesi için Meksika ordusu "şehrin güvenliğini sağlama" gerekçesiyle protestolara müdahale ederek yüzlerce öğrenciyi öldürdü. Oyunların açılışı bu nedenle 36 saat ertelendi.

1972 Münih oyunlarında, Filistinli El Fetih direniş örgütü içerisinde yer alan Kara Eylül yapılanmasının saldırısı sonrası 11 İsraili sporcu ve antrenörün öldürülmesi olayı, oyunların temelinde spor yoluyla insanların birbirlerini tanıyarak barışın gelişimine katkıda bulunma ilkesinden ne kadar uzak olduğunu ortaya koydu. 1968 Mexico oyunlarında, muhaliflere ve üniversite öğrencisi gençlere yönelik sert müdahaleler, 1972 Münih oyunları saldırısı, oyunların tarafsızlık ilkesi ve barış teması tartışmalarını gündeme getirdi (Wikipedia, 2015).

Bulgaristan Olimpiyat Komitesi'nin 50.yılı kutlamaları ile aynı tarihe getirilmesi amacıyla 1971 Sofya'da yapılması planlanan X. Olimpiyat Kongresi, 30 Eylül-4 Ekim 1973 tarihleri arasında Varna'da "Dünya Barışı için Spor" resmi başlığı altında toplandı. Katılımcılar olimpik hareket ve onun geleceğini yeniden tanımlamak; IOC, uluslararası spor federasyonları ve ulusal olimpik komiteler arasındaki ilişkiler; gelecekteki olimpiyat oyunlarının anahtarları konuları üzerinde tartıştı (Müller, 1994a).

IF'ler ve ulusal olimpiyat komitelerinin 1960'lar boyunca giderek büyüyen öz güveni, eşit muameleye tabi tutulacakları ve müşterek tartışmalar yürütebilecekleri bir platform ihtiyacı doğurmuştu. Olimpiyat Oyunları çok sayıda ciddi problemle kuşatılmıştı, politikleşme, ticarileşme, ayrıca alıp yürümüş bir gigantizm/devleşme ve sporcuların medikal manipülasyonları gibi ve bu

problemler ancak uluslararası sporla ilgilenen bütün organizasyonların ortak çabasıyla çözülebilirdi. Varna Olimpiyat Kongresi umut veren bir çıkış noktası sağladı. Toplamda üç yüzden fazla delegenin (altmış IOC üyesi, seksen bir ulusal olimpiyat komitesinden yüz yetmiş dokuz delege ve yirmi altı IF'den altmış sekiz delege) karar almamasına rağmen, konuşmacıların çoğunun argümanları ikna edici bir etki yarattı. Yeni Başkan Lord Micheal Killanin yönetimindeki bir Olimpiyat Hareketi'nde aktif olarak çalışmak için açıkça görülebilir bir istek vardı (Müller, 1994a).

1973 Varna Kongresi, barış temalı çıktılar açısından o döneme kadar ki en zengin içeriğe sahip kongre olmuştur. Başkan Killanin kapanış konuşmasında olimpik hareketi ve olimpiyat oyunlarını Küresel Barış ve Spor ilkesi adına hareket eden ve gençlik üzerindeki etkileri ile barış dolu bir gelecek inşasında en aktif örgütlerden birisi olarak gördüğünü ifade etmiştir. Bununla beraber kongrede özellikle cinsiyet barışına yönelik önemli kararlar da alınmıştır. Özellikle IOC, Ulusal Olimpiyat Komiteleri (NOC's) ve IF'ler bünyesindeki komisyonlarda kadın üyelerin bulunmasına ve ağırlık kazanmasına yönelik tavsiye kararları bu bağlamda karşımıza çıkmaktadır. Dönemin çift kutuplu soğuk savaş atmosferine rağmen IOC bünyesinde barışa yönelik bu denli kuvvetli ve ısrarlı içeriklerin kullanılması, olimpik hareketin ve olimpik kongrelerin uluslararası barışa yönelik etkin adımları olarak değerlendirilebilir.

Varna kongresinden sonra, IOC 74. oturumu için toplandı. Olimpiyat kongrelerini her sekiz yılda bir toplamaya karar verildi. 1977'de Olimpiyat kongreleri, IOC imtiyazında yeniden kurumsallaştırılmıştır. 17. Madde C bölümüne: "Olimpiyat Kongreleri IOC başkanı IOC adına uygun bir yer ve zaman bulduğunda buluşur. IOC Başkanı yönetici olur ve prosedürün bütün meselelerini belirler. Kongre, IOC'nın onur üyeleri ve üyelerinden, Uluslararası Federasyon ve Ulusal Olimpiyat Komitesi üyelerinden, diğer organizasyonların temsilcilerinden ve IOC tarafından davet edilen bireylerden oluşur. Gündem, IOC tarafından Uluslararası federasyona ve Ulusal Olimpiyat Komitesine danıştıktan sonra hazırlanır" hükmü eklenmiştir (Müller, 1994).

1980 yılında ise başta ABD olmak üzere aralarında Federal Almanya, Kanada, Japonya, Çin'in bulunduğu pek çok ülke oyunları boykot ederken, IOC üyesi olan ülkelerden 80'i Moskova oyunlarına katıldı. Sovyetler Birliği'nin Afganistan'a müdahalesine protesto eden 15 ülke tarafından da açılış töreni sırasında kendi bayrakları yerine Olimpiyat Bayrağı çekilerek Olimpiyat Marşı çalındı. Katılım oranı oyunların dünyayı ve olimpiyatları ne kadar temsil ettiği ve olimpiyatlardaki birlikteliğe dair soruları da gündeme getirirken 1981 yılındaki Baden-Baden Olimpik kongrede tek bir tema altında çeşitli konuların tartışıldı. Soğuk savaş dönemi kutuplaşmasının ve olimpiyat tarihinin en büyük boykotunun yaşandığı dönemde kongrenin, "Spor için ve Spor ile Birleşme" başlığı altında toplanması olimpik değerlerin özüne dönmeye yapılan vurgu açısından dikkat çekicidir.

Olimpiyat Hareketi için oldukça zorlu geçen Olimpiyat boykotunu izleyen günlerde, Olimpiyat ailesi yine de 1981 yılı 23-28 Eylülünde Baden-Baden Olimpiyat Kongresi'nde yeni IOC başkanı Juan Antonio Samaranch başkanlığında, bir birlik olarak kendini gösterdi. Daha önce hiç bir Olimpiyat toplantısına bu katılım sağlanmamıştı: 144 ülkeden 469 resmi delege (85 IOC üyesi, 143 ulusal olimpiyat komitesinden 310 delege ve 26 IF'den 67 temsilci) vardı ve ilk kez 30 olimpiyat şampiyonu sporcu ve 10 antrenör misafir gözlemci olarak bulunuyordu. Çok sayıda tavsiyeyi içeren önerenin son şekli kongreden sorumlu Üçlü Komisyon (IOC, uluslararası federasyonlar, ulusal olimpiyat komiteleri) tarafından tasarlanmıştı. Üç temel tema (1. Olimpiyat Oyunlarının Geleceği; 2. Uluslararası İş Birliği; 3. Olimpik Hareketin Geleceği) içerisinde asıl odak bir numaraydı. Talepler daha çok seçilme liyakati kurallarının liberalleştirilmesi, doping konusundaki yaptırımların sertleştirilmesi, Olimpiyat programında daha fazla kadın müsabakasına yer verilmesi ve IOC komisyonlarındaki sporcular için söz hakkı verilmesi üzerinde duruyordu. Irk ve din ayrımcılığı yapılmaması ilkesinin bütün sporcular için geçerli olduğu bir kez daha vurgulandı. Son önergede IOC, dünya sporunda öncü güç olma sorumluluğunun kendisinde olduğunu kabul etti. IOC başkanı Samaranch, hayatta kalmak için verilen onca mücadeleden sonra 1980 Olimpiyat yılında, uluslararası spor hareketini içinde her bileşenin kendi yerini aldığı ama aynı zamanda özerkliğini de koruduğu uyumlu bir birliktelik içinde yönetmenin zamanının geldiğini belirtti (Müller, 1994a).

Olimpiyat programı olarak (TOP) adlandırılan program ile IOC'ye ulusal olimpiyat komitelerine, federasyonlara kısmen dağıtılan çok büyük miktarda para sağlandı; fakat, IOC'nin gençlerde ve gelişmekte olan ülkelerde spor standartlarını yükseltmeyi denediği Olimpiyat Dayanışma programına da yatırımda bulunuldu, ki bu 1981 Baden- Baden Olimpiyat Kongresi'nin en büyük sonuçlarından bir

tanesiydi (Krüger, 2004). Bu sayede hem spor dalları arasında hem de oyunlara ülkeler arasında en azından mali açıdan bir denge sağlanması yönünde ilk adım atılmış oldu. Günümüzde de devam eden bu finansal plan çerçevesinde ekonomik açıdan güçlü olmayan ülkeler belirli spor branşlarında destek görmektedirler. Ancak bu desteğin ne kadar uluslararası dayanışmayı güçlendirdiği, ne kadar mevcut IF yönetimlerinin elini güçlendirerek seçim yatırımlarına dönüştüğü ise bir tartışma konusudur.

1981 Baden-Baden kongresi hem daha önce de belirttiğimiz Lord Baker'ın konuşması hem de ülkeler, ırklar ve spor dalları arası eşitliğin sağlanması yönünde alınan tavsiye kararları ile ön plana çıkmıştır.

1980'li yıllardan itibaren kadınların her alanda daha fazla yer almaya başlaması, teknolojilerin değişimlerin “devrim” boyutuna ulaşması, Berlin duvarının yıkılması, Çernobil Nükleer Santral faciası gibi birçok gelişme dünya gündemine “sürdürülebilir gelişim” ve “insan hakları” kavramlarını taşıdı. Bu gündemlerin eşliğinde ve 21 yüzyıl eşliğinde 12. olimpiik kongre gerçekleştirildi.

Olimpiyat ailesi Paris'te, 29 Ağustos-3 Eylül 1994 tarihinde Yüzüncü Yıldönümü Kongresi için XII. Olimpiyat Kongresi'ni tamamıyla farklı bir global politika atmosferinde toplandı. Aslında 1990'da Tokyo'da yapılması planlanan Olimpiyat Kongresi iptal edilmiş ve IOC'nin yüzüncü yıl dönümü olan 23 Haziran 1994 tarihini kutlamak amacıyla toplantı Paris'e alınmıştı. Baden-Baden'den beri Olimpiyat Hareketi büyük ölçüde değişmişti. 1981'deki taleplerin çoğu hayata geçirilmişti. IOC Baden-Baden'den ayrılmadan önce ilk kez kadınlar IOC üyeliğine seçilmiş ve sporcular bütün komisyonlarda görev almışlardı. Dopinge karşı yürütülen savaş henüz kazanılmadı ve çözüm yolları henüz aldatma metotlarının önüne geçemedi. Bu yönüyle 1994 Paris kongresi daha çok teknik içeriğin ve doping tartışmalarının etkisinde kaldı (Müller, 1994a).

Kongre raporu, Olimpiik Anlaşmada değişiklikler için 18 öneri, 16 çözüm önerisi ve bir taslak karar içeriyordu. Bu öneriler arasında özellikle çevre, sürdürülebilir gelişim ve barışı teşvike ilişkin öncü fikirler vardı. Öteki tavsiyeler, gelişmekte olan ülkelerde Oyunların medya kapsamını geliştirmeyi ve Olimpiik Hareket içinde sporcular ve antrenörlerin yerini güçlendirmeyi içeriyordu. Burada aynı zamanda Herkes için Sporu teşvik edecek aktiviteler yapmak ve kadının spor yapmasını cesaretlendirmeye ilişkin öneriler vardı (Facsheet, 2013).

Bu tavsiyeler IOC ve IOC partnerleri tarafından kendi kuralları içine Olimpizmi geliştirmek ve olimpizm değerlerini teşvik etmek için entegre edildi. Kongre tavsiye kararları doğrultusunda 1995 yılında IOC Kadın ve Spor Çalışma grubu oluşturuldu. Cinsiyet eşitliği politikasından etkilenen ilk olimpiyatlar olan 1996 Atlanta oyunlarından bu yana kadınların olimpiyat oyunlarına ve spora katılımlarında dikkate değer bir artış gerçekleşti.

Ayrıca Paris kongresine dayanarak spor yapma hakkına atıfla olimpizm temel prensipleri 4. maddede “Spor yapmak bir insan hakkıdır. Her birey hiç bir ayrımcılığa muhatap olmaksızın ve karşılıklı anlayışı, arkadaşlık, dayanışma ve fair-play anlayışını içeren olimpik ruh ile spor yapmak imkânına sahip olmalıdır. Sporun teşkilatlanması, yönetimi ve işletmesi bağımsız spor teşkilatlarınca kontrol edilmelidir” dendi (Uluslararası Olimpiik Anlaşma, 2004).

Paris kongresinden 15 yıl sonra 2009 yılında Kopenhag'da düzenlenen son Olimpiik Kongrenin çıktılarında barış kavramı daha açık ve güçlü bir şekilde yer aldı. Kongre tavsiye kararları toplam 5 başlık altında toplandı: Sporcular, Olimpiyat Oyunları, Olimpiik Hareketin Yapısı, Olimpizm ve Gençlik ve son olarak Dijital Devrim. Beş başlık altında toplam 66 tavsiye kararı bulunmaktadır. Üçüncü başlık olan “Olimpiik Hareketin Yapısı” başlığı altında şu ifadeler yer verilmektedir:

1-) Spor, iyilik için bir güç kaynağı ve sürdürülebilir gelişim için de eşsiz bir araçtır. Bu bağlamda barış, kültür ve eğitimi desteklemek için de mutlaka başvurulması gereken bir unsurdur.

2-) Olimpiik hareket, insanın saygınlığını temel bir değer olarak kabul etmeli ve bu hareketin içindeki tüm paydaşlar kadın ve erkeklerin uyumlu gelişimi ve medeni bir toplumun sahip olması gereken en temel ilkeler ve değerler bağlamında barışçı bir toplumsal ortamın sağlanması için hep beraber mücadele etmelidirler.

Görüldüğü üzere 2009 Olimpiik Kongresi, sosyal konuların teknik konuların biraz daha önüne geçmeyi başarabildiği bir ortam sunmuştur. Olimpiik hareket ve barış kavramı 1973 ve 1981 kongrelerine benzer şekilde ifade edilmiş ve oyunların ayrılmaz, tartışılmaz bir parçası haline gelmiştir.

SONUÇ ve ÖNERİLER

Spor ve barış arasındaki ilişkide başlangıç çizgisini oluşturduğu düşünülen antik olimpiyatlardan bu yana sportif etkinlikler, farklı kitleleri kendine çekme becerisi ile insanlar arasında iletişim ve etkileşim alanı yaratmaktadır. Kendisini öncelikle bir eğitimci olarak tanımlayan Coubertin de, başta gençler olmak üzere spor yoluyla fiziksel, ruhsal, sosyal ve ahlaki gelişimin bütüncül olarak sağlanması fikrini sportif yarışların ve oyunların çekim gücünden yararlanarak yaymayı amaçlıyordu. Bu amaçla yaratmaya çalıştığı küresel hareketin felsefi ve entelektüel altlığını oluşturmak ve yaymak için olimpiik kongreleri düzenledi.

Coubertin'in başlangıçta olimpiik hareketi teşvik etmek, tartışma ve konuşma zemini yaratmak, entelektüel çevreyi ve kamu ilgisini çekerek harekete olan ilgiyi arttırmak amaçlarıyla düzenlediği, Coubertin sonrasında ise olimpiik hareketin temsilcilerini bir araya getirerek “danışma” niteliğinde gündemi oluşturan konuları tartışmak ve çözüm önerileri üretmek adına gerçekleştirilen kongrelerde “barış” teması içinde yer alan pek çok konu ve kavram tartışıldı.

Kongrelerde; cinsiyet eşitliği, doping kullanımı, sürdürülebilir çevre, spora erişim hakkı gibi farklı boyutlarıyla “barış” kavramının irdelenmesine karşın, küresel sermayenin olimpiyatların ekonomik değerini fark etmesi ile hızlı bir ticarileşmeye doğru evrim, giderek devleşen organizasyon sebebiyle tesis yapımı için binlerce insanın başka yerlere göç etmek zorunda kalması ve inşaatların çevreye zarar vermesi, profesyonelleşmeyle birlikte kazanmanın her şeyin önüne geçmesi ve bunun sonucunda doping kullanımının artması gibi oldukça ciddi sorunlar, olimpiik değerlerin içinin boşaltıldığı ve teorik düzlemden pratik alana taşınmadığı kaygısını beraberinde getirmektedir.

Yine de kongreler, olimpiik hareketin, tüm grup ve uluslar için sporu çeşitli formlarda ve alanlarda teşvik etmek, bunun için ulusal olimpiyat komitelerini desteklemek, çeşitli programlar düzenlemek gibi çalışmalarla kararlılığını ortaya koyduğu olimpiik değerlerin ve olimpiik hareketin gündemini meşgul eden sorunların tartışıldığı ve çözüm yolları üretildiği bir alan işlevini görmektedir.

Olimpiik hareketin temsilcilerini bir araya getirerek *istişari* niteliğinde harekete yön veren misyonuyla Olimpiik Kongrelerin, ulusal ve uluslararası anlamda toplumsal hayatın “barış” çerçevesinde sürdürülebilmesi için karşılıklı saygı anlayışına dayanan değerler sisteminin gelişmesine bir platform sunarak katkı sağladığı düşünülmektedir.

KAYNAKÇA

- Chappelet, J-L. (2001). From The Olympic Institute to The International Academy. *Olympic Review*. April-May 2001. 62-65.
- Dombrowski, D.A. (2009). *Contemporary Athletics & Ancient Greek Ideals*. Chicago And London: The University Of Chicago Press.
- Durántez, C. (2001). Peace in the Ideology Of Baron Pierre de Coubertin. *Olympic Review*. April-May 2001, 45-47.
- Grössing, S. (1991). *Beden-Spor-Hareket*. 1. Eğitim Kurumlarında Beden Eğitimi ve Spor Sempozyumu (19-21 Aralık, İzmir) Bildiri Kitabı. Millî Eğitim Bakanlığı Okul İçi Beden Eğitimi Spor ve İzcilik Dairesi Başkanlığı: Ankara, 47-54.
- Kidd, B. (2013). The Myth of the Ancient Games. *Sport in Society*, Vol. 16, No. 4, 416–424.
- Koryürek, C. (1996). *Olimpiyat Tarihi MÖ 776-MS 1996, Klasik ve Modern Olimpiyatlar, Olimpiyatlarda Türkler*. İstanbul: Arçelik Yayınları.
- Krüger, A. (1997). Forgotten Decisions: The IOC on the Eve of World War I. *Olympika: The International Journal of Olympic Studies*. Volume VI - 1997, 85-98.
- Krüger, A. (2004) The unfinished symphony: A history of the Olympic Games from Coubertin to Samaranch. 3-27. *The International Politics of Sport in the Twentieth Century içinde*. James Riordan and Arnd Krüger (Editörler). Taylor & Francis e-Library, 2004.
- Lennartz, K. (2010) *The Olympic Games and Politics, 1896 -1916*. In *Rethinking Matters Olympic: Investigations into the Socio-Cultural Study of the Modern Olympic Movement Tenth International Symposium for Olympic Research*. Ontario: International Centre for Olympic Studies The University of Western Ontario.

- MacDonald, G. (1997) *Looking for Leverage: The International Sports Federations at the 1921 Olympic Congress*. Erişim: 12 Temmuz 2015. http://library.la84.org/SportsLibrary/NASSH_Proceedings/NP1997/NP1997a.pdf
- McComb, D. (2004) *Sports in World History*. New York: Taylor & Francis Group.
- Müller, N. (1994a). Twelve Congresses for a Century of Olympism. *Olympic Review*. No 321. September 1994. 333-337.
- Müller, N. (1994). *One Hundred Years of Olympic Congresses 1894-1994 History-Objectives-Achievements*. International Olympic Committee: Lausanne.
- Naul, R. (1998). The Impact of the Le Havre Congress on physical education in schools in Germany and some selected European Countries?. Erişim: 10 Ağustos 2015. http://www.researchgate.net/publication/237107118_The_Impact_of_the_Le_Havre_Congress_on_physical_education_in_schools_in_Germany_and_some_selected_European_Countries.
- Özdilek, Ç, Şentürk, A., Döşyılmaz E. (2003). Modern Olimpiyat Oyunlarının Tarihi Gelişimi ve Olimpiyatların Gezici Olma İlkesinin Günümüze Kadar Düzenlenen Oyunlar Açısından Değerlendirilmesi. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 9, 223-238.
- Reid, H.L. (2006). Olympic Sport and Its Lessons for Peace. *Journal of the Philosophy of Sport*, 33, 205-214.
- Scambler, G. (2005). *Sport and Society: History, Power and Culture*. New York: Open University Press.
- Swaddling, J. (2000). *Antik Olimpiyat Oyunları*. İstanbul: Homer Yayınları.
- Uluslararası Olimpik Anlaşma. (2004). Erişim: 4 Eylül 2015. http://www.olympic.org/Documents/Olympic%20Charter/Olympic_Charter_through_time/2004-Olympic_Charter.pdf
- Uluslararası Olimpiyat Komitesi. Factsheet The Olympic Congresses. (2013). Erişim: 12 Temmuz 2015, http://www.olympic.org/Documents/Reference_documents_Factsheets/Olympic_Congresses.Pdf
- Yıldıran, İ. (2014). Antikiteden Moderniteye Olimpiyat Oyunları: İdealler ve Gerçekler. *Hece (Batı Medeniyeti Özel Sayısı)*, 18. (210-212): 555-570.
- Wikipedia. (2015). Erişim: 25 Ağustos 2015, https://tr.wikipedia.org/wiki/M%C3%BCnih_Katliam%C4%B1.